

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت بزرگسالان شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: 511548

عنوان درس: بررسی وضعیت سلامت سالمند

دروس پیش نیاز: ندارد

نوع و تعداد واحد: 1 واحد نظری

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی ارشد سالمندی / ترم یک نیمسال تحصیلی: نیمسال اول 1400-99

زمان کلاس: یکشنبه 10-12

زمان حضور در دفتر کار: دو شنبه ساعت 14-15:30

مسئول درس: دکتر فاطمه نظری

Email: nazari@nm.mui.ac.ir

شماره تماس: 37927543

اساتید درس: آقایان: دکتر یوسفی، دکتر علوی دکتر مباشری زاده، آقای شوشتریان، و خانم ها دکتر بابایی، دکتر فرضی، دکتر نظری

آدرس گروه اینترنتی درس: <https://nm.mui.ac.ir/fa/>

شرح درس:

در این درس فراگیران با نحوه اخذ شرح حال از مددجوی سالمند و خانواده با استفاده از ابزارهای بررسی وضعیت سلامت جامع و اختصاصی آشنا گردیده و به صورت نظری و عملی با چگونگی انجام معاینات فیزیکی هر یک از ارگانها تسلط بیشتری پیدا می نمایند و ضمن ارزیابی بیمار سالمند از طریق بررسی و انجام معاینات فیزیکی و استفاده از نتایج آزمایشات تشخیصی و رادیولوژیکی تا حد امکان دانش مراقبت هرچه بهتر مددجوی سالمند را فرا می گیرد. با توجه به رویکرد جامع و جامعه نگر بودن دوره آموزشی، اصول ارزیابی خانواده و محیط زندگی مددجوی سالمند نیز در این درس پوشش داده می شود.

هدف کلی:

در پایان این دوره انتظار می رود دانشجویان در امر بررسی وضعیت سلامت مددجویان سالمند سالم و بیمار به شکل جامع در ابعاد جسمی، روحی روانی، معنوی و اجتماعی تسلط پیدا کرده و آنرا به عنوان گام اساسی و اولیه در تهیه و تدوین فرآیند پرستاری و ارائه مراقبت های تخصصی به منظور حفظ و ارتقاء سلامت و دستیابی به سطح مطلوب کیفیت زندگی در مددجویان سالمند به کار بگیرند.

اهداف رفتاری:

در پایان این دوره از 80٪ دانشجویان انتظار می‌رود:

1. اهمیت بررسی و شناخت وضعیت سلامت مددجویان سالمند را شرح دهند.
  2. توانایی در دستیابی به برقراری ارتباط با مددجویان سالمند در هر شرایط خاص را کسب نمایند.
  3. اصول مصاحبه و اخذ شرح حال از فرد سالمند و خانواده اش را بیان نمایند.
  4. توانایی در دستیابی به گرفتن شرح حال مناسب را کسب نمایند.
  5. حیطه های مختلف بررسی و شناخت (زیستی، روانی، اجتماعی، عملکردی، محیطی، خانواده، فردمراقبت دهنده .....) را شرح دهند.
  6. ملاحظات خاص هنگام بررسی وضعیت سلامت افراد سالمند را توضیح دهند.
  7. بررسی وضعیت سلامت باهدف اولیه پیشگیری (Preventive Health Assessment) را شرح دهند.
  8. بررسی وضعیت سیستم های مختلف با ملاحظات اختصاصی سالمندی:
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم قلبی عروقی افراد سالمند را بیان نمایند.
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم تنفسی افراد سالمند را توضیح دهند.
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم عضلانی اسکلتی افراد سالمند را توضیح دهند.
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم اندوکرین افراد سالمند را توضیح دهند.
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم مغز و اعصاب و چشم افراد سالمند را شرح دهند.
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم گوارش و تغذیه ایی افراد سالمند را توضیح دهند.
    - بررسی وضعیت سلامت سیستم ادراری تناسلی افراد سالمند را شرح دهند.
    - بررسی وضعیت سلامت پوست افراد سالمند را توضیح دهند.
    - بررسی وضعیت روحی روانی و معنوی افراد سالمند را بیان نمایند.
    - توانایی بررسی سیستمهای مختلف بدن در دست یابی به مشکلات را کسب نمایند
  - 9- با انواع ابزارهای ارزیابی سالمندان (ارزیابی عملکرد مثل Barthel و .... ،روانی مثل MMSE،مشکلات خاص سالمندان مثل خطر سقوط، درد، زخم بستر، ارزیابی اجتماعی و معنوی) آشنا شده و نحوه کاربرد آنها را توضیح دهند.
  - 10- تغییرات شاخص‌های آزمایشگاهی و پاراکلینیکی در سالمندی را شرح دهند.
  - 11- توانایی ارزیابی یافته‌های پاراکلینیک در دستیابی به وضعیت سلامتی مددجو را کسب نمایند.
- توجه: لازم به ذکر است که اهداف رفتاری به صورت کلی‌تر تدوین شده و این اهداف توسط مدرسین بسیار اختصاصی‌تر و جزئی‌تر اطلاع رسانی خواهد شد.

شیوه اداره درس و تدریس:

- به صورت حضوری
- به صورت مجازی در شرایط بحرانی (مجازی آف لاین به صورت بارگذاری محتوا بر روی سامانه نوید، مجازی آن لاین با استفاده از سیستم آن لاین آدوبی کانکت)

ابزار مورد نیاز تدریس:

- وایت برد، ماژیک، کامپیوتر، ویدئوپروژکتور، سامانه نوید

تکالیف و انتظارات از فراگیران:

از دانشجو انتظار می رود:

1. حضور به موقع و بدون غیبت و رعایت نظم و ترتیب
2. حضور فعال در کلاس های حضوری و آنلاین (گوش دادن و مشارکت در پرسش و پاسخ)
3. مطالعه مطالب آف لاین بارگذاری شده مربوط به هر مبحث
4. انجام فعالیت های یادگیری (انجام تکلیف، شرکت در آزمون، گفتگو به منزله حضور فعال دانشجو در کلاس محسوب می گردد.
5. تکالیف تعیین شده را در موعد مقرر تحویل دهد.
6. در تهیه و تنظیم سمینار و گزارش رعایت آئین نگارش و نکات دستوری را بنماید.
7. شرکت در آزمون پایان ترم الزامی و کسب حد نصاب نمره به منظور قبول شدن در این واحد درسی 12 از 20 می باشد.
8. در پایان درس پیشنهادات و نظرات خود را به منظور پیشبرد و کفایت این درس ارائه نماید.

به منظور نیل به اهداف آموزشی فوق تکالیف ذیل برای دانشجویان در نظر گرفته شده است:

1. ارائه جدیدترین فرم های بررسی شناخت در سالمندی (2نمره)
به منظور آشنایی بیشتر با جدید ترین فرم های بررسی شناخت ، دانشجویان بایستی در دو جلسه اول با راهنمایی اساتید این فرم ها را از سایت ها و منابع معتبر علمی تهیه و ارائه نمایند.
2. تهیه و ارائه فیلم مناسب آموزشی در زمینه معاینه فیزیکی یا پروسیجرهای تشخیصی (3 نمره)
3. ارائه سمینار: (4 نمره)
هر دانشجو موظف است با بهره گیری از آخرین و جدیدترین مطالب علمی، یافته های فیزیکی غیرطبیعی موجود در اختلالات شایع یکی از سیستم های موردنظر را تعیین و تنظیم نموده و براساس فرآیند پرستاری و با توجه به کلیه مطالعات تشخیصی (پارااکلینیکی و ...) اختلال موردنظر را بررسی و ضمن ارائه یک ابزار بررسی و شناخت کامل پرستاری اطلاعات کافی و معتبری فراهم نماید و نهایتاً اطلاعات ذهنی و عینی را براساس اولویت مطرح نماید و با استفاده از وسایل کمک آموزشی سمینار را در تاریخ و ساعت تعیین شده ارائه نماید.
نحوه ارزیابی سمینار:
متناسب بودن case آموزشی با مفهوم انتخاب شده (1 نمره)
نحوه پاسخگویی به سئوالات مطرح شده (1 نمره)
کفایت مطالب از لحاظ کیفی و کمی (1 نمره)
تنظیم و تحویل نسخه نرم افزاری مبتنی بر روش علمی (مقدمه، اهداف، مستندات شرح حال و معاینه فیزیکی، تشخیص های پرستاری و برنامه ریزی) (1 نمره)

شیوه ارزیابی:

ردیف	عنوان ارزیابی	نمره
1	شرکت و حضور فعال در کلاس های حضوری و فضاهای مشارکتی آفلاین و جلسات آنلاین	1
2	تکالیف حین دوره (ارائه فیلم مناسب آموزشی و سمینار در زمینه معاینه فیزیکی یا پروسیجرهای تشخیصی، ارائه فرم های بررسی شناخت در سالمندی) و در حین تدریس (مشارکت در بحث و پاسخ به سوالات در کلاس های حضوری و آنلاین)	9
3	آزمون پایان ترم	10

سیاستها و قوانین دوره:

- حضور به موقع، نداشتن غیبت و رعایت نظم و ترتیب، اصول اخلاقی و موازین اسلامی در کلاس. (شایسته است دانشجویان 5 دقیقه قبل از شروع در کلاس حاضر باشند.) لازم به ذکر است که در صورت داشتن غیبت بیش از چهار هفدهم کل جلسات، دانشجوی مجاز به شرکت در امتحان پایان ترم نبوده و برای وی نمره صفر منظور خواهد شد.
- خروج از کلاس پس از هماهنگی با استاد صورت گیرد.
- دانشجویان بایستی از مطالعه جزوات غیر مرتبط با موضوع درس، صحبت با همکلاسی ها، استفاده از تلفن همراه، کار با نوت بوک و هر اقدام دیگری که سبب اختلال در نظم کلاس گردد خودداری نمایند.
- داشتن حضور فعال در کلاس و سمینار (نظیر گوش دادن فعال و مشارکت در پرسش و پاسخ ها).
- الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و باتشخیص معاون محترم آموزشی دانشکده مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجوی در کلاس درس در سقف کمتر از چهار هفدهم به شرح زیر می باشد:

  - یک جلسه غیبت غیر موجه قابل بخشش
  - دو جلسه غیبت غیر موجه کسر یک نمره
  - سه جلسه غیبت غیر موجه کسر 2/25 نمره
  - چهار جلسه غیبت غیر موجه کسر 4 نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیرمجاز) که به صورت گروهی انجام می شود، به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف 2 نمره کسر نماید.

د) استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات درس و تحویل لیست حضور و غیاب به آموزش دانشکده می باشد.

ه) آموزش دانشکده ملزم به دریافت لیست حضور و غیاب از استاد و اجرای مقررات آموزشی براساس مصوبات شورای آموزشی دانشگاه و آئین نامه های مربوطه می باشد.

References:

- 1-Bates Barbara. A Guide Physical Examination and History Taking .Harper&Row Co. Last edition
- 2- Fuller Jill. Health Assessment A Nursing Approach, Lippincot publication Co. Last edition

منابع جهت مطالعه بیشتر

1. باربارا بیتز. معاینات بالینی و گرفتن شرح حال. ترجمه مانیا کاوه و همکاران. تهران: انتشارات نور دانش آخرین انتشار
2. لین س. بیکلی، پیتر ج. سیلاجی. معاینه فیزیکی و گرفتن شرح حال. - باربارا بیتز ویرایش 12 - 2017 ترجمه احمدیان محمدحسین و بقیه زیر نظر دکتر منوچهر قارونی. تهران. نشر کتاب ارجمند، ریال 1396
3. Jeffrey B. Halter, Joseph G. Ouslander, Stephanie Studenski. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology, 7th edition, 2017.
4. Charlette Elipoulous. "Gerontological Nursing": Last edition.
5. Molony, Waszinsky, Lyder. Gerontological Nursing and Advanced Practice Approach: Last Edition.
6. Ebersole p. Hess p. "Toward healthy aging: human needs and nursing response". Fifth edition,
7. Fickertt Wilson, susand&Foret Giddens, jean. Health Assessment for Nursing Practice, 6th Edition, St Louis: Elsevier Co. 2017
8. Bickly Lynn S. & Peter G. Szilagy, Bates guide to physical Examination and History taking, Twelfth Edition, Lippincot publication Co. 2017
9. Sharon Jensen. Health Assessment Nursing A Best practice Approach, Lippincot publication Co. Second Edition. 2015
10. Weber J.R. Kelley, J.H. Health Assessment in Nursing. 5th Edition. Lippincott Williams & wilkins; 2018
11. Cox, CL. Physical Assessment for Nurses and Healthcare Professionals. 3th Edition. Willy Blackwell publishing; 2019

* شناسنامه کامل درس در Web site دانشکده WWW.nm.mui.ac.ir در دسترس می باشد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس

عنوان درس: بررسی وضعیت سلامت سالمند نیمسال تحصیلی: اول 1402-1403 شماره درس: 511548

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی ترم 1 زمان کلاس: یکشنبه 10-12

اساتید درس: دکتر سیما بابایی، دکتر فاطمه نظری، دکتر صدیقه فرضی، دکتر سینا مباحثی زاده و آقای جمشید شوشتریان					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
1	یکشنبه 1402/7/30 ساعت 10-12	معرفی درس، بیان اهداف و اهمیت بررسی و شناخت، اصول مصاحبه و اخذ شرح حال و.....	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر نظری
2	یکشنبه 402/8/7 ساعت 10-12	بررسی وضعیت سلامت سیستم قلبی و عروقی و سیستم تنفسی سالمندان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر بابایی
3	یکشنبه 1402/8/14 ساعت 10-12	بررسی وضعیت سلامت سیستم اعصاب و چشم سالمندان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر یوسفی
4	یکشنبه 1402/8/21 ساعت 10-12	بررسی وضعیت سلامت سیستم گوارش (شکم و...) سالمندان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر بابایی
5	یکشنبه 1402/8/28 ساعت 10-12	بررسی وضعیت سلامت سیستم ادراری تناسلی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر یوسفی
6	یکشنبه 1402/9/5 ساعت 10-12	بررسی وضعیت سلامت پوست سالمندان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر فرضی
7	یکشنبه 1402/9/12 ساعت 10-12	اصول کلی رادیوگرافی، گرافی قفسه سینه، شکم و اندام ها، MRI و سی تی اسکن ریه و اندام ها....	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای شوشتریان
8	یکشنبه 1402/9/19 ساعت 10-12	Functional Test organic specific با تاکید بر تغییرات شاخص های آزمایشگاهی و Preanalytical test	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر مباحثی زاده
9	یکشنبه 1402/10/3 ساعت 10-12	بررسی وضعیت روانی و معنوی سالمندان و انواع ابزارهای ارزیابی مربوطه	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر علوی

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش

<https://eclass.mui.ac.ir/b/mnc-dz3-xax>

